

Pélé Yoets

Beth Haknesset - Synagogue - Beth

מצות השכמת בית הכנסת הוא מהדברים שאוכל מפרותיהם בעולם הזה והקרן קימת לו לעולם הבא. וידוע דאמרו בש"ס (ברכות ח, א) דהינו דאהניא להו לבני בבל למהוי סבי, וכדאמר להו רבי יהושע בן לוי לבניו קדימו וחשיכו לבי כנישתא כי היכי דתוריקו חיי. והמקדים להיות מעשרה ראשונים נוטל שכר כנגד כל הבאים, ובפרט המקדים להיות ראשון הפליג מאד בזה הקדוש (תרומה, דף קלא) בשבחו, דקאי בדרגא דצדיק והוא תקון גדול לפגם הברית ונעשה רע אהוב רחימא דקדשא בריך הוא. מי שמע כאלה ולא ישתדל בכל כחו להיות הראשון או לפחות מעשרה ראשונים לעשות נחת רוח ליוצרו, המשלם שכר טוב לעושי רצונו:

יש רבים שבאים בהשכמה לבית הכנסת והיו יכולים להיות מעשרה ראשונים אלא שבחרים לישיב בחוץ בעזרת בית הכנסת להרבות שיחה, ועזבו לאחרים חילם ואין שם על לב ואינו מקפיד שיקדמנו אחר לפי שאין יודעים מה המצוה הזאת: יש שעושים בעזרת בית הכנסת בתי כנסיות של עמי הארץ, ויושבים שם בשבתות ובמועדים עד שיגיע שליח צבור ל ברוך שאמר', ואז נכנסים לבית הכנסת ומתפללים בדלוג או ביחיד. אוי להם שגמלו רעה לנפשם, ורע ומר עזבם את ה'. ומי שיש בידו למחות, ימחה בידם. והירא את דבר ה' לא ישיב עמהם. וידוע שאמרו על הרב האר"י שלא היה מעשרה ראשונים, לפי שהיו בני אדם שהיו מקדימים קדם עלות השחר, והוא היה רוצה לילך לבית הכנסת מעטף בציצית ומכתר בתפלין, שהפליג מאד בזה הקדוש בשבח המגיע להולך מביתו לבית הכנסת מעטף

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

בציצית ומכתר בתפלין, דמכרזי קמה: הבו יקר לדיוקנא דמלכא. כל קבל דנא הנכנס לבית הכנסת בלא תפלין ואומר אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך, קדשא בריך הוא אומר, אן הוא מוראי, הא סהד סהדותא דשקרא. עין בזהר הקדוש פרשת ואתחנן (דף רסה):

הנה כי כן אשרי אנוש יעשה זאת לצאת מן הבית מעטף בציצית ומכתר בתפלין, ואל יחוש להיות מעשרה ראשונים, כי מצוה לאחר כדי שלא להקדים להניחם בעוד לילה, ובפרט בלילות החרף בזמן שהלבנה זורחת והיום מענן צריך זהירות יתרה, ועל כל פנים לא יעבר מלהניחם בעזרת בית הכנסת אם ביתו רחוק מבית הכנסת ואיכא למחש ליהרא או ללעג השאננים, ולא יכנס לבית הכנסת בלא תפלין:

וקדם שיכנס לבית הכנסת צריך לטל רשות באמירת פסוק ואני ברב חסדך, לא כמו רבים שאין יודעים ואומרים אותו אחר כניסה, אלא ישהה על הפתח כמי שחרד לכנס לבית מלך רם ונשא אים ונורא ויטל רשות באמירת פסוק ואני ברב חסדך. וגם לפסוק זה צריך שיקדים לומר ברכות השחר, שאם לא אמר עדין ברכות התורה יש מי שאומר שאינו יכול לאמרו. וצריך לשנות ולומר, ואני ברב חסדו אבוא ביתו אשתחוה אל היכל קדשו ביראתו. ומה טוב ומה נעים שיתקנו תבה לעניי העיר וישימו אותה בכניסת פתח בית הכנסת ויקבו חור בדלתו כדי שכל הנכנס לבית הכנסת יקדים לתן שם פרוטה לצדקה, העשיר לו ירבה והדל לא ימעט מפרוטה בכל פעם, ויאמר, אני בצדק אחזה פניך (תהלים יז טו) זה דבר גדול ומועיל הרבה (ואני נהגתי לומר סדר זה, ולפעמים אני מוסיף בדברים לפי צרך שעה על כל צרה שלא תבוא, ישמע חכם ויוסיף לקח (משלי א ה)):

וטוב לומר: הריני הולך לבית הכנסת ליחדא שמא דקדשא בריך הוא ושכינתה (בבקר) בדרועא ימינא (ובערב) בדרועא שמאלא, ואני מוכן לתן צדקה לעשות נחת רוח ליוצרנו לעלוי

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

שכינת עזנו, ולכפרת עונותי ועונות אבותי, ולעלוי נשמתם, ולעלוי נשמת רבי מאיר בעל הנס, כדי שזכות רבי מאיר בעל הנס יגן בעדנו שנעבד את בוראנו עבודה שלמה, עבודה תמה, לארך ימים ושנות חיים, ולא תאנה אלינו רעה ונגע לא יקרב באהלנו, וכדי שבזכות רבי מאיר יהיה כל זרעי זרע קדש, זרע אנשים, שלמים במדות ובדעות בכל מיני שלמות. אלהא דרבי מאיר ענני. אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך (תהלים שם). בבית אלהים נהלך ברגש (שם נה טו). מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים (בראשית כח יז). ואני ברב וכו'. ומיהו לא יוכל לומר כל זה אלא כשבא בהשכמה שאין שום אדם בבית הכנסת, אבל כשיש אנשים מבית ומחוץ מחזי כיוהרא להיות עומד ושוהה בפתח בית הכנסת, אבל יכול להקדים לומר בבית או בדרך הליכתו אם השוק נקי, ועל כל פנים לא יפחת מלומר בפתח בית הכנסת פסוק ואני ברב וכו':

ואחר כונת הלב הן הדברים, שצריך להיות ירא וחרד ורועש ורועד איך יכנס להיכל המלך כלי מלא בושע וכלמה. ויכון באמרו ואני ברב חסדך אבא ביתך, שהוא אינו כדאי לכנס להיכל המלך אם לא בעבור גדל חסדו ובזכות אבות ראשונים. ויכון, חסדך רמז לאברהם אבינו עליו השלום איש החסד קדשך, רמז ליצחק שנתקדש על גבי המזבח. ביראתך, רמז ליעקב שאמר מה נורא המקום הזה. ועל זכותם אנו נסמכים לכנס למקום הקדש:

ומתוך כך החי יתן אל לבו לעמד שם באימה ביראה ברתת ובזיע, ושלא לשוח שם שיחת חלין חס ושלוש מאימת השכינה השורה שם. וידוע שהחמירו מאד בזהר הקדוש (תרומה דף קלא:). על המדבר בבית הכנסת, ואמרו דנהיג קלנא בשכינתא ולית לה חלקא באלקא דישראל עין שם. תסמר שערות אנוש מראות חמר שבו, ולבבות יכאבו על שנעשה כהתר לרבים מעמי הארץ ואין נגרע ששומעים לפעמים חמר שבו מהדורשים

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

בעם ואף על פי כן אין מניחים מנהגם הרע ועולם כמנהגו נוהג. אוי להם לבריות מיום הדין ומיום התוכחה. וביותר פשתה המספחת הזאת בימי שמחות וגיל וימים טובים ולילי שמחת בית השואבה ויום שמחת תורה וימי הפורים וכדומה, מחמת ערבות השמחה מרבים בשחוק וקלות ראש, וכל מי שיש בידו למחות, ימחה על דבר כבוד שמו, ואם אין בידו למחות, יזהר בנפשו להיות כאלם לא יפתח פיו:

ויש שרוצה לזהר שלא לדבר בבית הכנסת, אבל כשמדברים אליו אחרים נראה לו כבושה וכיוהרא שלא להשיבו ולומר שאינו מדבר בבית הכנסת, ומתוך כך גם הוא מדבר בכאב לב עד שלבסוף נעשה לו כהתר. והאיש הירא את ה' יאחזהו רעד מחמר שבו, ולא יבוש מפני כל, ויאמר בפה מלא, איני מדבר בבית הכנסת, שהרי זה דומה למי שרוצים לאבד ממנו הון עתק או להרגו, שלא יחוש לבושה ולא לשום דבר ויחיש מפלט לו. על אחת כמה וכמה שצריך לחוס על נפשו ועל כבוד קונו. זה כלל גדול, שלא לעבר שום עברה ושלא להמנע מקיום שום מצוה מפני הבושה, ועל זה אמרו (אבות ה, כ) הוי עז כנמר לעשות רצון אביך שבשמים. והנזהר בזה מלבד שנצול מענש חמור נותנים לו גם כן שכר כעושה מצוה, שמקים מצות ומקדשי תיראו (ויקרא יט ל), שבית הכנסת הוא מקדש מעט וצריך לירא ממנו:

ומכלל מורא בית הכנסת שלא יתן שם בקולו קול עז אפלו לקרא לשום אדם או למחות ביד אחרים העושים שלא כהגן, אלא כשצריך לדבר ילך אצלם וידבר להם בלחש בנעם שיח ובכבד ראש כעומד בהיכל המלך. ועין רואה איך עומדים בפני שרי הארץ ושופטיה בכבוד גדול ואין קול ואין עונה קול דממה דקה, על זה ידו כל הדוים, וגם העכו"ם המתהללים באלילים בישובם בבית תפלותם עומדים בכבוד גדול באימה ויראה. והן אמת שהעומד לפני השופט עיניו יחזו את אשר לפניו, ואם ירצה לדבר איזה שפת יתר בחרונו יבהלוהו וחמת מלך מלאכי מות,

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

לא כן העומד בבית הכנסת שאינו רואה את אשר לפניו ואין נפרעים מן האדם תכף ומיד, אלא בדרך שאדם רוצה לילך מניחים אותו, ויצר סמוך עומד על ימינו לשטנו, ומסיתו הסת כפול להעבירו על דעת קונו, זהו כל רעת האדם בארץ. אבל חובת גברא אשר הוא יהודי ומאמין באמונה שלמה במציאות ה' מלך נורא ואים בכל מקום, מלא כל הארץ כבודו, וביותר מתגלה הארתו והשראת שכינתו בהיכל קדשו, והוא משגיח על כל דרכי בני אדם לתת לאיש כדרכיו, ומשלם אפלו על שיחה קלה אם לטוב ואם למוטב היום לעשותם ולמחר לקבל שכר וענש, וביד האדם לכך את יצרו וכך היא חובתו וכך נאה לו וזה כל האדם. אשרי איש ירא את ה' בכל מקום וכל שכן בהיכל קדשו הס מפניו, ולא ישמע קולו בבואו אל הקדש לדבר עם חברו. וגדר גדול גדרו ראשונים שלא לדבר עם חברו אפלו בדברי תורה כדי שלא יחשדנו שומע ולא יורו התר לעצמם: והזיהירות שלא לדבר בבית הכנסת הינו אפלו שלא בשעת התפלה, אבל בשעת התפלה אפלו שלא בבית הכנסת צריך לזהר שלא לדבר מתחלת התפלה ועד סופה. וידוע מאמר רבותינו ז"ל שאמרו (ברכות ו א) אין תפלתו של אדם נשמעת אלא בבית הכנסת. ועוד אמרו (שם ח א) כל מי שיש לו בית הכנסת בעירו ואינו נכנס שם נקרא שכן רע וגורם גלות לעצמו. אשר על כן ראוי להשתדל מאד להתפלל בבית הכנסת, אפלו אם מכרח להתפלל ביחיד ילך לבית הכנסת ויתפלל, וכל שכן שצריך להשתדל הרבה להתפלל בבית הכנסת עם הצבור, ולא יתפלל ביחיד ולא בביתו אפלו עם מנין, אם לא מחמת אנס גדול, כי מאבד טובה הרבה. ודי בזה למי שיש לו לב טוב, כי מי שאין לו לב טוב לא יכנסו בו דברים כהנה וכהנה:

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions